

Narodi ruskega carstva in car Peter Veliki.

Glavni in gospodujoči narod v Ruskej so Slovani, ki se delé na štiri glavna plemena: velikorusko, malorusko, belorusko in poljsko. Poleg teh živé tudi še druga ljudstva, katerih je malo ne do 100 verstij, ki govoré več nego li 40 različnih jezikov. Slovani so jezgra vsega carstva in razlikujejo se od ostalih stanovnikov po jeziku, običajih, veri in ljubezni svoje domovine; prebivajo sredi ruskega carstva mej reko Volgo, črnim morjem in litvanskimi močvirji. Slovani so jaki, jedri in čili ljudje, ki jim ne dela kváre vsaka nezgoda; poleg tega so tudi berzi, okretni in živahni; lica so okroglejšega nego li germanski narodi. Najpoglavitnejši so Velikorusi, katerih je do 35 milijonov in prebivajo sredi Rusije; njihov jezik je povzdignil car Peter Veliki na književni jezik. Peter

Veliki, kate-rega podobo imate pred so-boj, se je rodil 1672. l. me-seca junija, in je umerl 8.

februarja 1725. l. Nje-gove zasluge za ruski narod so neprecenit-ne. On je bil mož, ki je rusko carstvo povzdignil v versto evrop-ljanskih veli-kih držav. On je ustanovil ti-skarnice in po-zidal mnogo tovarnic, da bi se ljudstvo iz-obraževalo in davke moglo

drugo mesto. Petrograd šteje dandenes 670.000 stanovnikov. — Belorusi stanujejo v nekedanjej kneževini litvanskej, sedanjej guberniji mogilevskej, vitep-skej, grodenskej in vilenskej, ter jih je do tri milijone. Po telesu in duhu so slabejši od Velikorusov zaradi močvirnega zemljišča. — Malorusi, katerih je do deset milijonov, prebivajo v staropoljskih pokrajinah, v Volonji, Podolji, Ukrajini in nad črnim morjem. Ovi so čverstejši na duhu in telesu od Veli-korusov, razen onih, ki prebivajo okolo reke Dnepra na zapadu. Malorusi so v

Car Peter Veliki.

plačevati. Za-nimiv je nje-gov zakon (postava), ki slóve: Kedor ne zna brati in pisati, niti ne umeje nič latinskega je-zika, ón ne sme nikoli mnogo pode-dovati. On je počel zidati 1703. leta Petrograd, najnovejše stolno mesto v Evropi, ki ima jako pra-vilno zveršene ulice, velike terge in toliko palač in dru-gih velikan-skih poslopij, kakor nobeno

srednjem stoletji branili Evropo azijskih barbarov: Tatarov in Turkov. Kozaki so si v teh bojih najslavnejše ime pridobili. Malorusi niso tako veseli, kakor Velikorusi; tužni in žalostni so o kervavih bojih in velikih nesrečah, ki jih je bilo treba preterpeti. A poleg tega so vendar dobrodušni in jako gostoljubni, kakor sploh vsi Slovani; čisti in snažni so na telesu in v svojih poslopjih. Razlikujejo se od Velikorusov o tem, da se brijo in nosijo dolge berke; ljubijo ples in petje. Njihove pesni so žalostne ter sezajo globoko v človeško srcé. — Poljaki, katerih je do pet milijonov, stanujejo v Polskej; razlikujejo se od Rusov s svojim izobraženim jezikom in bogatim književstvom. — Mej ostalimi narodi v Ruskej udarjajo najbolj v oči židje, katerih je do dva milijona in živé v Poljskej. Do 1850. leta so židje nosili dolgo obleko, kakor jo nosijo še danes prebivalci vzhodnih krajev, a pozneje so se vsled neke carske zapovedi oblekli kakor Rusi. Židje govoré nemško-židovski jezik; bavijo se s trgovino, a največ jih kerčmari.

Vsak človek potrebuje pomoči svojega bližnjega.

Mej vsemi stvarmi, ki jih je postavil vsemogoči Stvarnik na zemljo, je najimenitnejša stvar božja človek. On se razlikuje s svojo telesno sestavo in s svojo neumerljivo dušo od vseh drugih stvari na zemlji; on je edina stvar božja, ki je sposobna, da spoznava svojega Stvarnika in dela onako, kakor zahteva volja božja. — Zemlja nij človeku prava domovina; ona je zanj samo mesto, kjer se ima pripravljati za bodoče večno življenje, v katerem bode prejel najpravičnejše plačilo za svoje delovanje na zemlji.

Kedar stopi človek na ovi revni svet, niso mu še razvite niti duševne niti telesne njegove sile, da bi je mogel rabiti po volji božjej. On je perve dni svojega detinstva slab in nezmožen, kakor nobeno drugo bitje na svetu. V vsem in povsod mu morajo pomagati drugi ljudje. In to je Bog tako hotel, ker je človek po božjej volji ustvarjen za društvo. S pomočjo svojega bližnjega mora on vse stvari, ki so zaradi njega na svetu, na svoje dobro obračati.

Da more človek vse svoje telesne in dušne sile primerno razvijati in vaditi, treba mu je mnogo stvari, kakor: hrane, pijače, obleke, stanovanja, gibanja in miru; za občevarje z drugimi ljudmi treba mu je zopet govora, nauka in primerjevanja, truda in marljivosti.

Vse to dobiva v pervej dobi svojega življenja od drugih ljudi, katere je združil dobrotljivi nebeški oče z vezjo ljubezni z njim. Dokler koli živi človek na zemlji, ne more biti brez pomoči in podpore svojega bližnjega, a niti oni ne bi mogli živeti brez njegovega sodelovanja. Pod nadzorstvom neskončno dobrega Boga odgojévalo človeka njegovi bližnji za večno življenje. — Ko so naši prvi roditelji z nepokorščino nevredni postali božje ljubezni, usmilil se jih je milostivi oče nebeški ter je napravil posebne naredbe, da jih reši pogubljenja in je pripelje k večnemu življenju. On je poslal svojega edinorojenega sina na svet, a on, naš Gospod in Zveličar, je ustanovil svojo sveto cerkev, da po njej postanemo vsi ljudje otroci božji in udje nebeškega kraljestva. Ali vidite otroci, kako moramo vsi ljudje v lepej složnosti in ljubezni mej soboj živeti, ter drug drugega podpirati, da pridemo k svojemu dobremu nebeškemu očetu, v svojo pravo domovino — v nebesa!